

PREVENTIVNA DELAVNICA ZA UČENCE DEVETIH RAZREDOV OSNOVNE ŠOLE

Delavnica »Lepo je živet'«

Namen delavnice: je učencem ob koncu osnovne šole pokazati, da je prav tako lepo, zanimivo in zabavno živet brez omam in zasvojenosti, saj jim bo to na vstopu v srednjo šolo, kjer bodo še pogosteje pod skušnjavo omam, pomagalo pri zavzemanju zdravega stališča do alkohola.

Prva šolska ura (1 ura - 60minut)

Namen te ure je, da učenci preko igre sodišče na zabaven način okrepijo svoja stališča do alkohola.

1. Pozdrav: Voditelja se učencem predstavita in na kratko povesta, kaj se bo na delavnici počelo. **5 min**

2. Predstavitev sodišča, razdelitev vlog med učence: Voditelj učencem razloži, da se bodo šli sodišče, kjer bodo tožili alkohol. Vsak od učencev mora imeti svojo vlogo, zato jim razdelite vloge in pripravite prostor tako, da bo spominjal na sodno dvorano

Razdelimo vloge in pripravimo prostor za:

- **sodnika** - eden od voditeljev; pripravi se mu miza in stol pred tablo,
- **zapisnikar** - dva učenca; pripravi se jima dva stola v ozadju in se jima da list za zapisnikarja,
- **porota** - deset učencev; pripravijo se stoli ob straneh; dobijo obrazec za porotnika,
- **tožilci** - trije učenci; pripravi se miza in trije stoli ob strani,
- **zagovorniki** - drugi voditelj, pripravi se miza in stol ob strani),
- **priča zagovornika** - tretji voditelj, pripravi se stol ob strani; če ni treh voditeljev ni priče zagovornika, potem zagovornik sam prevzame ta del o priči zagovornika),
- **sodni izvedenci - priče tožilcev** - to so skupina zdravnikov, skupina policajev, skupina strokovnih delavcev – v te tri skupine razporedimo vse ostale učence . **5 min**

3. Čas za pripravo na sojenje: Zagovornik in njegova priča (voditelja) ter tožilci in njihove priče - sodni izvedenci (učenci) se pripravljajo na zagovor.

- **Zagovornik in priča zagovornika:** Zagovornik naj pove nekaj »pozitivnih učinkov« alkohola. Pri tem naj pazijo, da povedo take pozitivne učinke, da jih potem znajo tožilci (učenci) ovreči. V času priprave naj sodnik tožilce (učence) pripravi na možne izjave zagovornikov (prostovoljcev)

Nekaj predlogov, ki jih lahko pri sodni obravnavi pove zagovornik in priča zagovornika.

- alkohol te sprosti → tožilci lahko to ovržejo s trditvijo, da lahko človek v opitem stanju stori marsikatero »neumnost«, ki jo drugače ne bi; naslednji dan ima »mačka«
  - alkohol je razkužilo, ki se uporabljala v zdravstvu → tožilci lahko to ovržejo s trditvijo, da imamo danes tudi druga kakovostnejša razkužila
  - alkohol te ogreje → tožilci lahko to trditev ovržejo s trditvijo, da je to le občutek, da alkohol ogreje, v resnici pa alkohol razširi žile, in s tem izgubimo še več toplote.
- **Tožilci:** Sodnik (voditelj) pomaga tožilcem pri pripravi:

Kaj bi povedali proti alkoholu, zakaj je alkohol škodljiv, negativen?

Alkohol negativno vpliva na človeka:

- telo (uničuje naše notranje organe jetra, ledvica),
- kožo (je suha, se lušči, spremembe na koži),
- obraz (zabuhel, rdeče oči, podočnjaki),
- izguba ravnotežja,
- izguba spomina,
- slaba koncentracija,
- težje se uči,
- negativno lahko vpliva tudi na medčloveške odnose (nasilje v družini, izguba razsodnosti – da storiš nekaj kar sicer ne bi; naslednji dan se sramuješ tega kar si storil).
- Alkohol nima hranilnih snovi, ima pa veliko kalorij.
- Uživanje alkohola lahko vodi v zasvojenost!

Med tožilci se določi nekoga, ki bo predstavil mnenje tožilcev na sojenju.

- **Priče tožilcev (sodni izvedenci):** Eden od voditeljev, razdeli posamezni skupini sodnih izvedencev članke, ki so namenjeni za njih ter delavne liste na katere zapisujejo mnenja. za sodne izvedence po katerih se lahko pripravljajo. Tako dobijo sodni izvedenci iz vrst policistov članke, ki so povezani z alkoholom in jih obravnavajo policisti (članki o prometnih nesrečah); sodni izvedenci iz vrst zdravnikov dobijo članke, ki so povezani z

alkoholom in jih obravnavajo zdravniki (članki o tem, kako alkohol vpliva na naše telo); ter sodni izvedenci iz vrst strokovnih delavcev – socialni delavci, psihologi, pedagogi (članki o nasilju v družini). Vsaki skupina sodnih izvedencev (zdravniki, strokovni delavci, policisti) določi predstavnika, ki bo med obravnavo predstavil mnenje skupine.

15 min

4. Sodna obravnava: Preden sodnik začne govoriti udari s kladivom po mizi in zahteva mir v sodni dvorani! Nato pove, da gre za tožbo proti alkoholu v imenu ljudstva. Češ, da ljudstvo ugotavlja, da alkohol povzroča veliko škode in ga zaradi tega toži. Prebere vabilo na sodno obravnavo in predstavi tožilce (učence), njihove priče-sodne izvedence in zagovornika (študentke) in njegovo pričo, ki sta nasprotnega mnenja in sta za alkohol. Sodnik pove kaj je njihova vloga in naloga v obravnavi (da bo vsak, ki ga bo poklical vstal in prišel pred sodnika in predstavil svoja mnenja). Pove tudi, da mora biti v sodni dvorani med razpravo tišina in mir. Nato pa se dogajanje odvija po zgledu sodišča. Sodnik pokliče tožilca, da predstavi svoje mnenje, sledi mu zagovornik in njegova priča. Kot zadnji svoje mnenje povedo še sodni izvedenci-priče tožilca.

25 min

5. Razsodba: Porota ima pet minut časa, da glasuje. Vsak član porote svojo odločitev napiše na delovni list in ga preda sodniku. Sodnik prešteje izide glasovanja. Pove koliko porotnikov je bilo za alkohol in koliko proti alkoholu ter razglasi sodbo, ker ima sodnik končno besedo pri odločanju se lahko odloči tudi drugače kot večina porotnikov. Tako se sodnik v vsakem primeru odloči, da je tožba prosti alkoholu uspela in se alkoholu odvzame moč nad upravljanjem z ljudmi in se tako ljudem vrne svobodno odločanje z alkoholom

10 min

Odmor: 10 minut

Druga šolska ura (1 šolska ura – 45 minut)

Namen druge šolske ure, ki je tudi osrednja tema delavnice, je da mladi prostovoljci preko osebnih zgodb navdušijo učence za zdravo življenje brez omam in zasvojenosti.

Učence razdelimo v toliko skupin kolikor je voditeljev (če so trije voditelji razdelijo učence v 3 skupine; če sta dva voditelja v 2 skupini). Pri razvrščanju lahko uporabite metodo štetja (vsi

prvi v eni skupini, vsi drugi v drugi skupini, vsi tretji v tretji skupini). Nato vsak voditelj nadaljuje z delavnico v svoji skupini. **5 min**

1. Socialna igrice: Voditelj razloži pravila igrice. Najprej se vsi usedejo v krog, vsak se predstavi, pove kaj rad počne v prostem času in na katero srednjo šolo se je vpisal. Začne voditelj, nadaljuje učenec, ki sedi na njegovi levi strani. **10 min**

2. Osebna zgodba: Voditelj se predstavi (pove kaj o sebi) in pove, da bo preko svoje osebne povedal kakšne izkušnje ima z alkoholom. Govori naj v prvi osebi ednine (jaz misli, moja izkušnja, meni je všeč ...), ne sme moralizirati, pridigati. Oporne točke, ki so voditelju v pomoč pri pripovedovanju njegove osebne zgodbe:

- 1.) Kako je šel čez osnovnošolska leta in kako si ji zgradil svoj zdrav stil življenja v srednji šoli?
- 2.) Kako se zna zabavati in veseliti brez alkohola?
- 3.) Kako bi primerjal sebe kot človeka, ki živi kakovostno življenje brez omam in zasvojenosti z ljudmi, ki ne zmorejo živeti brez omam in zasvojenosti

Ko voditelj predstavi svojo zgodbo vpraša učence kaj si mislijo o povedanem in jih povpraša, če imajo tudi sami kakšno izkušnjo s pitjem alkoholnih pijač (voditelj opozori, da ne želi brskati po njihovem zasebnem življenju, ampak naj povedo samo zgodbo, npr.: »Poznam nekoga, ki postane tečen, ko se ga napije.«), na kakšen način se imate super s prijatelji – igre, pogovor, šport, glasba, kino... na koncu lastne zgodbe je čas za odprta vprašanja, pogovor in razpravo. **30 min**

Tretja šolska ura (3 šolska ura – 60 minut)

Namen zadnje ure je, da vsak učenec sam pri sebi premisli kakšne so njegove sanje o svoji prihodnosti, kaj bi rad bil in počel v prihodnosti.

1. Socialna igrice: Učenci se posedejo v krog. Voditelj razloži pravila igre. Vsak bo dobil v roke »čarobno kroglo«, ki jo v rokah drži nekaj sekund, v tem času si zamisli svoje sanje o tem kaj bi v življenju rad bil in počel (sanje o prihodnosti). Teh svojih sanj ne pove na glas, ampak jih zadrži zase. »Čarobno kroglo« poda naprej sošolcu. **10 min**

1. Oblikovanje skupin: Voditelji učence razdelijo v manjše skupine, po štiri učence. **2 min**

2. Izdelava plakatov: Vsaka skupina dobi plakat, ki je s črto razdeljen na štiri dela, na sredini pa piše lepo je živet'. Vsak od učencev v svoj del plakata nariše svoje sanje in hotenja za prihodnost (stvari, ki bi jih radi počeli kot pomemben del življenja), ki jih je domislil pri prejšnji igrici. To, da vsi učenci rišejo na isti plakat, vendar na svoj del, ponazarja, da ima vsak svoje sanje, vendar je potrebno med sabo sodelovati, da lahko dosežemo svoje sanje.

15 min

3. Predstavitev plakatov: Vsaka skupina predstavi svoj plakat pred razredom, tako vsak od učenec pove kakšne so njihove sanje za prihodnost.

13 min

4. Evalvacija: Učenci izpolnijo evalvacijske vprašalnike. Voditelji se jim zahvalijo za sodelovanje in se poslovijo.

5 min

Potrebujemo: - dokazno gradivo (članki),

- delovni list za porotnike in sodne izvedence
- oblačila (oblačila za sodnika, poroto, zagovornika, tožnika, strokovne delavce in policiste),
- listi za plakate (šeleshamerji),
- »čarobna žogica«,
- evalvacijski vprašalnik.

Zadeva:

VABILO NA SODNO OBRAVNAVO

Dne _____ je razpisana glavna obravnava na Vrhovnem sodišču v Ljubljani na Kamnogoriški cesti 35, v dvorani številka 1, v zadevi **Ljudstvo proti alkoholu.**

Obrazložitev:

V Republiki Sloveniji smo v letu 2003 sprejeli Zakon o omejevanju porabe alkohola (skrajšano ZOPA), ki štiti ljudi pred škodljivimi vplivi alkohola, še posebej mladoletne osebe in otroke.

Vmes je preteklo sedem let in v tem času se, po mnenju tožilca, naj ne bi pokazali dovolj dobri vplivi zakona na zmanjšano porabo alkohola. Še posebej se naj ne bi dovolj zmanjšale škodljive posledice alkohola na prebivalstvo, temveč naj bi bilo le-teh – po mnenju tožilca – vedno več. Na podlagi navedenega tožilec ugotavlja, da je zakon slabo učinkovit.

Sodišču predlaga, da z obsodbo odvzame alkoholu moč nad upravljanjem z ljudmi in ljudem vrne svobodo odločanja glede pitja alkohola.

Zagovornik tožene stranke (alkohola) pa temu ugovarja in v obravnavi namerava dokazati pozitivne učinke alkohola in nujnost njegove nadvlade nad prebivalstvom ter domnevno nesmiselnost tožilčeve zahteve.

Vabljeni na obravnavo:

tožilec

zagovornik tožene stranke (alkohola)

sodni izvedenci različnih strok

TOŽBA PROTI ALKOHOLU

Sodba št. 2567/07 v Ljubljani, dne 11.06.2009

Moja vloga: POROTNIK

PREDSTAVITEV MNENJ

1. Mnenje tožilke:

---

2. Mnenje zagovornice:

---

3. Mnenje sodnih izvedencev:

ZDRAVNIKI:

PSIHOLOGI IN SOCIALNI DELAVCI:

POLICISTI:

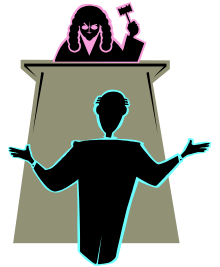
KONČNA RAZSODBA: SMO PROTI ALKOHOLU

(obkroži)

SMO ZA ALKOHOL

PODPIS: _____

TOŽBA PROTI ALKOHOLU

Sodba št. _____ v Ljubljani, dne _____

SODNI IZVEDENCI - POLICISTI

Argumenti, ki jih bomo uporabili na obravnavi:

Zaključno mnenje za poroto:

KONČNA RAZSODBA (obkroži):

SMO PROTI ALKOHOLU

SMO ZA ALKOHOL

PODPISI sodnih izvedencev :

TOŽBA PROTI ALKOHOLU

Sodba št. _____ v Ljubljani, dne _____

SODNI IZVEDENCI - STROKOVNI DELAVCI (socialni delavci, psihologi, pedagogi)

Argumenti, ki jih bomo uporabili na obravnavi:

Zaključno mnenje za poroto:

KONČNA RAZSODBA (obkroži):

SMO PROTI ALKOHOLU

SMO ZA ALKOHOL

PODPISI sodnih izvedencev :

TOŽBA PROTI ALKOHOLU

Sodba št. _____ v Ljubljani, dne _____

SODNI IZVEDENCI - ZDRAVNIKI

Argumenti, ki jih bomo uporabili na obravnavi:

Zaključno mnenje za poroto:

KONČNA RAZSODBA (obkroži):

SMO PROTI ALKOHOLU

SMO ZA ALKOHOL

PODPISI sodnih izvedencev :

Moje mnenje o delavnici "Lepo je živet"

Razmisli in odgovori po resnici, to kar zares misliš. Ni se ti potrebno podpisati, saj so odgovori anonimni.

1. Si se danes naučil/a kaj novega? Če da, napiši kaj.

---

2. Kaj počneš, kadar rečeš, da se dobro zabavaš?

---

3. Kako misliš, da se boš zabaval, ko boš star 18 let?

---

4. Ali se boš takrat še znal zabavati brez alkohola?

a.) DA

b.) NE

c.) DRUGO: _____

5. Od 1 do 5 oceni, kako si se počutil/la med današnjo delavnico:

1	2	3	4	5
zelo slabo	slabo	srednje dobro	dobro	zelo dobro

6. Napiši, če ti kaj ni bilo všeč na delavnicah?

Hvala za sodelovanje!

